

Svatý Ywo, patron advokátů.

Dle vypravování bretonského volně přeložil A. J. Kouřpek.

Žádný advokát nepřijde do nebe. Proč? — zní to velmi směšně a jest tomu přece tak — totiž mělo by se říci, žádný advokát už nepřijde do nebe, neboť jeden dostal se tam a také zůstal.

Ohci vyprávěti povídku, jak dosud obyvatelé bretonští ji vypravují.

Jednoho krásného dne (v nebi jsou vůbec všechny dny krásné) svatý Petr, jak obyčejně seděl u brány nebeské a vpustil již nejednu zbožnou duši do vnitř, když znova někdo zatákal na bránu nebes. Petr otevřel okno a spatřil starého muže, jenž ctihodně vypadal, jemuž však neuvěřoval, protože měl schytralý odličej a lstivé oči.

“Kdo jsi?” volá Petr, “já tě neznám!”

“Jsem advokát Ywo ze Saint-Brien a prosím, abys mě pustil do nebe.”

“Advokáti nesmějí do nebe,” odvětil strážce brány a chtěl opět rychle okno zavřít, ale Ywo zvolal: “Vím, vím, však u mne bude výminka”. Při tom vyňal kus papíru říka:

“Umíš čísti?”

Petr se usmál a pravil:

“Jaká to směšná otázka? Proč bych neuměl čísti?”

“Tedy čti!”

Jaký byl asi obsah listu toho?

Věc má se takto. Na krátko před svou smrtí náš Ywo, který na pozemské dráze nic zlého neučinil, naopak vdovám, chudým a sirotkům zdarma pomáhal, odebral se do Říma, aby samému svatému otci se vyzpovídal a od něho za své hříchy odpuštění obdržel. Nicméně obával se, že do nebe se nedostane; proto žádal svatého otce za ověřené vyjádření, opatřené podpisem a pečeti. Jeho přání bylo vyhověno.

Maje takto list svatého otce, náš milý advokát odebral se k nebi.

Svatý Petr přečetl list a pravil:

“To jest něco jiného; proti tomu nelze nic namítati; vstup tedy.”

Otevřel bránu nebeskou a advokát vstoupil. “Nyní si zde u vytouženého cíle,” pravil nebeský vrátný, “avšak musíš zticha se chovati, neboť u nás nemáme žádných procesů, ani pří; pojd', ukáži ti dvoranu nebeskou.”

Ywo mlčky následoval průvodce svého. Však sotva učinili několik kroků, nový nebeštan znova se táhal:

“Zastáváš již dlouho úřad svůj?”

Petr s udivením odvětil:

“Prosím tě, jaké směšné otázky jsi přinesl s sebou. Každé dítě ví, že Bůh mě povolal po mé mučednické smrti k sobě do nebes a světil mi klíče brány nebeské”.

“Dobře Petře, usmál se advokát, “ale jsi tím jist, že úřad svůj zastávati budeš věčně?”

“Jak tomu mám rozuměti?” tázal se Petr.

“Ynu, myslím,” odvětil Ywo, “máš-li také nějaký úpis, ověřený podpisem a pečeti boží, jako já mám od svatého otce, bez kterého bych se nebyl dostal do nebes. Já na tvém místě žádal bych si list, neboť lepší jistota, nežli naděje!”

Petr chtěl něco odvěti, když slyšeti bylo anděly, kteří prozpěvovali.

Ywo stanul a naslouchal zpěvu, nezpozorovav, že průvodce jeho zmizel. A kam asi zmizel Petr?

Byla hodina audience a tu Petr si předsevzal, že i on předstoupí před pána Boha, by mu přednesl mínění své. Spěchal k trůnu svého stvořitele a pokloniv se hluboce, žádal, a mohl-li by s pánem promluvit i samotě několik slov.

Cherubíni a serafíni, kteří obklopovali trůn nebeský, nemálo divili se jednání Petrovu. Bůh uslyšev, co Petr žádá, naklonil se k němu říka:

“Co mi chceš říci, každý může slyšeti; protož mluv!”

Petr pokorně přednesl žádost, že již po dlouhá léta věrně zastává úřad svůj a ačkoliv doufá, že Bůh jej v úřadě tom i nadále ponechá, že by přece rád měl v ruce něco písemného a tož vyjádření, ověřené podpisem a pečeti boží, že jest lepší jistota, nežli naděje.

Bůh svažtil čelo a zvolal: “Petře, Petře, co slyším? Nemáš ve mně již důvěry? Kdo vnuknul ti tuto myšlenku, neboť od tebe nepochází.”

Petr padl na kolena a jal se vypravovati, co slyšel od advokáta. Bůh se usmál a pravil: “Těší mě Petře, že myšlenka tato nepochází od tebe. Odpouštím ti. Něco jiného pak jest s Ywem; toho již musíme v nebi nechat, neboť podpis a pečeť papeže zrušiti nesmíme, však pro příště pamatuj si: žádného advokáta už do nebe pustiti nesmíš — mámeť na jednom dosti.”

“Amen”, dodali sborové andělští a “Amen” rozléhalo se nebeskou říší.

To jest, milý čtenáři, historka o jediném advokátu, který do nebe se dostal a jehož hlavně bretonští a francouzští advokáti ctí jako patrona svého.

Černá Hora na adresu svých nepřátel.

“Glas Crnogorca” přinesl následující článek:

Položíme si otázku: jakými pohnutkami spravují se nepřátelé Černé Hory, rozširující soustavně očitě lži o sousedním malém státěčku? a proč jistá část vídeňského a maďarského tisku používá jistých momentů, aby nám dala na jevo obzvláštní nenávisť a jedem zlomyšlných výmyslů pokálela naše jméno?

Člověk věru diviti se musí nelogičnosti jisté části novin, ovšem, pokud je nepozná, jako mi je známa. Při jistých příležitostech s

jedné strany tvrdí a dokazují, že Černá Hora je tak malá a nepatrná že nemůže míti žádného významu mezi evropskými státy, že si jí netřeba ani všimati atd.; a s druhé strany více se zabývají Černou Horou víc o ní píšou, než o mnohých jiných státech, které jí velikostí a bohatstvím několikrát převyšují.

Jedno z obého: buď Černá Hora má dosti velký význam mezi evropskými státy, byť byla sebe menší, anebo ho nemá. Vy, pánové, jí věnujete příliš mnoho pozornosti, což značí, že ji pokládáte za činitele, za veličinu, s kterou dlužno počítati; proč ale potom tvrdíte, že je nepatrná, bez významu atd.? Myslíte-liž, že jsme tak naivní, abychom věřili, že byste hojovali s větrnými mlýny? Boj takový by byl bezúčelný, a vy víte, co děláte, a my vám to přiznáváme, jen vás ujišťujeme, že namáhání vaše zůstane bez výsledku.

Vy nás každou chvíli potíráte svými papírovými meči: staráte se abyste nás představili světu jako pravé divochy, jako lidi, kteří myslí pouze na nepořádky; říkáte, že v zemi naší není dostatečné bezpečnosti a posléze, abyste své výmysly o nás korunovali, píšete o “spiknutí na Černé Hoře”.

Kdybychom rozevřeli knihu starých zkušeností svých a nahlédli do ní, viděli bychom, že vaše nájezdy na Černou Horu dosahují vrcholu, když v dějinném životě Evropy, když na politickém obzoru ukazují se proměny, které v lidech nečistého svědomí vzbuzují obavy, že odstůňou následky těch proměn. Tak bývalo vždy, tak bude i tentokrát. Nynější vaše nájezdy na Černou Horu započaly právě v době, kdy každý okamžik se očekávalo, že “veliký kmet” bojovník za lidská práva, ten, jenž napsal známou apotheosu na Černou Horu, ten, jenž už jednou zvolal “Hands off!” — slovem, když se očekávalo, že Vilém Gladstone dostane vládu do svých rukou.

Cíl váš je nám nyní jasný: proto jste podnikli novinářskou válku proti nám, proto jste dokazovali, že nejsme schopni samostatného politického života, abyste upozornili “velikého kmeta”, že jeho myšlení o nás Černohorcích docela bylo pochybeno, že nezasluhujeme jeho přízně, nýbrž že je třeba aby naše země s jinými ještě odezdána byla někomu, kdo by v ní učinil “pořádek”. A ten okamžik zdál se vám býti vhodným, abyste v samém našem domově zaseli jedovaté símě domácích rozbrojů. Ale naše rodné skály, tolikrát skropené junáckou krví černohorskou v bojích za víru a svobodu, nejsou plodnou půdou pro vaše působení. Zlata rez se nechytá. Nechte nás na pokoji. Dům náš, chvála bohu, čist jest, a vy si mette před svým prahem!

Ještě jednou vám opakujeme: nepovedlo se vám! My se nikdy k vůli vám nedáme od rozbrojů

požrati! Vy se tuze pletete do naší domácnosti a překážíte poctivé naší práci. Ale marno vše! I my se jednou, a to brzy ozveme a vyneseme na jevo, co se děje mezi národy, mezi nimiž vy máte dělati pořádek!

K selským poměrům v Bosně.

Zajímavý jest následující dopis z Bosenského Nového do “Srbobrana”:

Kdybyste věřili pánům, myslili byste, že není lenivějšího a nedbalějšího sedláka nad našeho. Ale náš sedlák říká: Ne my nejsme líní, ale nemáme chuti ku práci a nemáme proč pracovat, neboť je nám stejně málo platno, ať na posteli nebo na nivě. Kdybychom měli nejlepší úrodu, když dáme begovinu (třetinu veškeré úrody statkáři, majiteli půdy) a desátek (vláďe), nezůstane nám ani na oběd. Čemu se tedy dít? Jsou u nás dobří agové, kteří chrání své kmety (sedláky), a když takový aga přijde na mlat, odměří si z vymláčených 10 ok obilí své 3 a jde s bohem. Ale takových je málo jak odobrych Jnů v roce. Všichni ostatní berou berou třetinu podle desaterského protokolu, jež sestavila desaterská komise. Ale desaterská komise nevyměřuje desátek, jako za tureckých časů bylo, ale ona odhaduje od oka a tam, kde se mlátilo 1000 ok obilí, ona odhadne 1500 z toho sedlák je pouhým škrtnutím pera odhadcova zkrácen o 40 ok. Nyní přijde aga pro svou třetinu, ale nechce ji ze skutečné úrody, nýbrž podle úředního odhadu. Ze skutečné úrody 1000 ok patřilo by mu 333 ok; on však žádá svou dávku z 1500 ok, 500, tedy o 217 ok více, než mu náleží. Z 1000 ok skutečné úrody vezmou mu tím způsobem 65 proc. na místě 43 pro stát a pro pána půdy. Aby zlo bylo ještě větší, sedlák nesmí dávky odváděti naturálně, nýbrž na penězích.

Ke hmotné bídě, ano beznadějnosti Bosňákově, přidružuje se neláska “pánů” k jeho zděděné národní, pravoslavné víře. Kdežto povolení ku stavbě pravoslavných chrámů nikterak nelze vymoci, katolické kosely vznikají i tam, kde není ani jediného katolíka. Tak se stalo v poslední době v Goraždě a v Bileci (v Hercegovině).

§ Jméno krále slamského. — Sotva asi je na světě potentát; jenž má delší jméno, než král slamský. Evropanům je znám po jmenem Čulalon-Koru I., ale neskrácené jeho jméno zní následovně: Somdeč Fra-Paramid-Maha-Bhulalonkoru-Patindr-Debla-Maha-Mong-hut-Puruslarute-Radžá-Dža-Bamonyse-Varut-ma-parama-mahu-Čakruba-tiragasunkaš Paruma-dbaru-míkem-aba-rudžad-hiradža-Para-Monart-Pubit-Fra-Čula-Čomklučau-Ju-Hua.